



Naturvernforbundet
i Rogaland



Naturvernforbundet
i Strand

Naturvernforbundet
100 år
1914 - 2014



Rogaland/Oslo 14.02. 2014

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo
nve@nve.no
Deres ref: NVE 200704717 og 200901883

Uttalelse til søknad om utbygging av Dalaåna og Nordåna kraftverk, overføringer fra øvre deler av Daladalen til Lyngsvatnet samt Songesand kraftverk.

De omsøkte kraftprosjektene vil føre til inngrep i storslått fjord og fjell landskap som er blitt foreslått som Prekestolen Nasjonalpark. Dette er et område med unike naturkvaliteter i både norsk og internasjonal målestokk. Kraftprosjektene vil få negative konsekvenser på friluftsliv, landskap, naturtyper av regional verdi og inngrepsfrie villmarksområder (INON). På grunn av de store negative konsekvensene disse kraftverkprosjektene vil få for naturen, ber Naturvernforbundet om at planene stanses.

Innledning

Vi viser til brev fra Norges vassdrags- og energidirektorat av 1. november 2013, vedrørende søknad om konsesjon for utbygging av Dalaåna og Nordåna kraftverk, Songesand kraftverk (Sunnmork/Skurvedalen) og overføringer fra Daladalen/Dalaånå til Lyngsvatnet. Her blir det søkt om utbygginger i området som ligger langs Lysefjorden og som omfatter foreslåtte områder både til naturreservat og nasjonalpark.

Rogaland er det fylket i landet som har størst prosentvis utbygging av tilgjengelig vannkraft. Det har etter hvert blitt et enormt press på det lille som er igjen av urørt natur og rennende vann. Det er steder i Norge som er særdeles viktige å ta vare på. Der er det også viktig å unngå videre utbygging av vassdrag og redusering av inngrepsfri natur (INON). Lysefjorden og nærliggende heiområder, er et av Norges største og mest besøkte turistmål. Det er et område som blir betegnet som internasjonalt særegent og verneverdig på grunn av storslått natur med gjenværende elver og bekker.

Området har omkring 500 000 besøkende årlig. Det er et storslått og helhetlig "fjord til fjell-landskap", noe som i stor grad bidrar til å heve naturverdiene i området. Hele gradienten av naturtyper og arter, fra fjorden, via vassdragene og skogligene og helt inn på snaufjelklet gjør denne naturen så enestående. Deroft arbeides det aktivt med etablering av Prekestolen nasjonalpark. Også Fylkesmannen har konkludert med at området tilfredsstiller de naturfaglige kravene til nasjonalpark. Området har nærhet til Nord-Jæren med en stor befolkning, og andre deler av området har allerede store utbygginger. Derfor er det viktig å stanse ytterligere utbygginger i området. Det er også registrert en del INON-arealer i klasse 1 og 2. INON-arealene, disse arealene vil bli redusert ved utbygging, og med dem villmarkspreget. Betydningen av INON-områdene som naturverdier understrekes i to stortingsmeldinger (St.meld. nr. 21 (2004–2005) og St.meld.nr. 26 (2006–2007)): "INON skal fortsatt være et viktig verktøy for å sikre inngrepsfrie områder som er av betydning for blant annet friluftsliv og biologisk mangfold".

Det er registrert flere regionalt viktige naturtyper innenfor området, herunder; kystlynghei, som er vurdert som sterk truet på den Norske rødlista for naturtyper, dette har ikke blitt referert i konsekvensutredningen. Det er i tillegg registrert en slåttemark som er en utvalgt naturtype innenfor området. Vi minner om forskrift om utvalgte naturtyper, der det står at det skal tas særskilt hensyn til forekomster av utvalgte naturtyper. Det har ikke blitt foretatt en vurdering etter forskriften. Vi anser dette som en vesentlig mangel ved konsekvensutredningen.

Dalaånå/Nordåån kraftverk.

Dalaånå/Nordåån inkluderer overføring av Storlitjørna til Kvednavatnet. Bekken fra Storlitjødna ned Storlia vil da forsvinne. Den renner gjennom et område som er klassifisert som regionalt viktig naturtype. Området med Storlitjødna og Kvednavatnet ligger også innenfor foreslått Preikestolen Nasjonalpark.

Nordåån/Tverråån har mange flotte stryk og loner nedover fra Skaratjødna og er et vesentlig miljøbidrag i Mørkebudalen og ned til Songesand, dette vil forsvinne ved utbygging.

I søknaden er det satt av så liten minstevassføring at vassdraget vil framstå som ødelagt. Dette frafallet av miljøkvalitet kommer i tillegg til andre forstyrrende inngrep som veg, hytter og kraftlinjer i området.

Dalaåna kraftverk er søkt bygget ved sjøen i Lysefjorden. En veg i lia ovenfra Kåsen ned til Tuftene er prosjektert som alternativ tilkomst. Denne vegen vil være et særdeles skjemmende element for fjorden og må ikke tillates. Dalaåna nedenfor inntaket vil med omsøkt minstevassføring føre til en total endring i miljøkvaliteten som den representerer i dag. Her vil elva i Songesand forsvinne ved en utbygging. Samme elv kan etter forslag fra Norges Jeger- og Fiskerforbund gjøres lakseførende.

Songesand Kraftverk

Denne utbygging innebærer overføring av Storlitjødna og Kvednavatnet til Rundatjøna, samt regulering og terskel i Stølstjødna. Utbyggingen har her mange av de samme konsekvenser som for Daladalen og Songesand. I tillegg ligger hele området inne i forslaget til nasjonalpark,

og Skurvedalen er fra fylket vedtatt klassifisert som naturreservat og trenger bedre vern. En eventuell utbygging av Skurvedalen og nærliggende område vil ødelegge noe av den mest verdifulle naturen i området.

Overføring av vann fra Dalaåna/Daladalen til Lyngsvatnet.

Daladalen er et område som allerede har store inngrep. Planer om overføring av vann fra Daladalen til Lyngsvatnet vil redusere vannføring i Dalaåna/Songesandsåna. I tillegg vil det også bli reguleringer av vann med demninger og tunneler i området.

Konklusjon

I Norge er det for tiden en enorm stor aktivitet for å få bygget ut større og mindre vassdrag. Dette vil i løpet av få år medføre at betydelige deler av vassdragsnaturen er tapt for alltid. Dette er et tap som Norge ikke lenger har råd til. Derfor må det unngås at de mest verdifulle områdene bygges ut. Siden vi enda har igjen noen fritt-rennende elver og bekker i området, er Lysefjordområdet med sine særegenheter og kvaliteter, både nasjonalt og internasjonalt, verneverdig som naturområde.

Naturopplevelser er et viktig bidrag til god livskvalitet, både for den nærliggende befolkning på Sørvest-landet, og for utenlandske og norske turister.

Tillates disse søknadene, vil reduksjonen av kvaliteter innenfor turisme og friluftsliv bli sterkt redusert. Viktige naturkvaliteter vil forsvinne for alltid. Naturvernforbundet ber derfor NVE om å stanse videre arbeid med disse prosjektene.

Med vennlig hilsen



Naturvernforbundet v/generalsekretær Maren Esmark

Naturvernforbundet i Rogaland v/leder Erik Thoring

Naturvernforbundet i Strand v/Egil Tjensvold